

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 19Co/5/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8216204584
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 07. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlata Simková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8216204584.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlatory Simkovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobcu: C. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXXX/X, XXX XX G. U., právne zastúpeného: JUDr. Gábor Száraz, advokát so sídlom Garbiarska 20, 064 01 Stará Ľubovňa, proti žalovanému: Všeobecná úverová banka, a.s. so sídlom Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava, o zaplatenie 4.307,86 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č. k. 7C/132/2016-255 zo dňa 17.09.2019 takto

rozhodol:

Potvrdzuje rozsudok s upresnením, že o výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Žalovanému priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol žalobu a vyslovil, že žalovanému priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal zaviazat' žalovaného zaplatiť mu sumu 4.307,86 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % od 26.08.2016 do zaplatenia a žiadal priznať náhradu trov konania. Žalobca žalobu odôvodnil tým, že na základe dobrovoľnej dražby konanej dňa 26.08.2014 nadobudol nehnuteľnosti vedené Okresným úradom H., katastrálnym odborom, katastrálne územie H., zapísaných na LV č. XXXX, a to byt č. X na X. poschodí bytového domu v H., vchod XX, súp. č. XXXX na parcele č. XXXX, podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a spoluvlastnícky podiel k pozemku, parcela registra „C“, parc. č. XXXX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 396 m², v podiele XXXX/XXXXXXXX-inách v X/X-ine. Žalobca predmetný byt nadobudol na základe dobrovoľnej dražby konanej dňa 26.08.2014 iniciovanej žalovaným. Predmetné nehnuteľnosti žalobca hodlal predat', ale povinnou prílohou návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností v zmysle § 5 ods. 2 z. č. 182/1993 Z.z. musí byť vyhlásenie správcu alebo predsedu spoločenstva vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, že vlastník bytu nemá žiadne nedoplatky na úhradách za plnenia spojené s užívaním bytu alebo nebytového priestoru a na tvorbe fondu prevádzky, údržby a opráv, preto správcovi bytového domu spoločnosti SPRAVBYT s.r.o., H. dňa 11.03.2015 zaplatil sumu 4.307,86 eur, predstavujúcu nedoplatok bývalých vlastníkov bytu W. Y. a I. Y.. Žalobca tvrdil, že predmetné nehnuteľnosti, ktoré boli predmetom dobrovoľnej dražby, boli založené zákonným záložným právom v zmysle § 15 ods. 1 z. č. 182/1993 Z.z. Zároveň bolo naň zriadené záložné právo v prospech žalovaného na zabezpečenie jeho pohľadávky, ktorého vklad bol povolený pod D Keďže zákonné záložné právo na nehnuteľnosti vzniklo skôr ako zmluvné záložné právo žalovaného, dražobník mal výťažok z dražby po odpočítaní nákladu dražby a odmeny dražobníka použiť na uspokojenie pohľadávky správcu bytového domu SPRAVBYT s.r.o. vo výške 4.307,86 eur a zvyšnú časť výťažku použiť na uspokojenie pohľadávky žalovaného. Žalovaný však obdržal celý výťažok dražby

po odpočítaní jej nákladov a odmeny dražobníka, pritom časť tohto plnenia v žalovanej výške mala byť poskytnutá inej osobe, t.j. spoločnosti SPRAVBYT s.r.o. Na strane žalovaného tak na úkor žalobcu došlo k vzniku bezdôvodného obohatenia plnením bez právneho dôvodu. Žalovaný navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť tvrdiac, že jeho záložné právo vzniklo v roku 2005 a bolo zapísané pod D., t.j. v poradí ako prvé, preto ide o prednostné záložné právo v súlade s § 151k ods. 1 OZ. Záložné právo v zmysle § 15 ods. 1 z. č. 182/1993 Z.z. v prospech ostatných vlastníkov bytov bolo zapísané až v roku 2014 pod Z406/2014.

2. Súd prvej inštancie vo veci opätovne rozhodol po tom, čo jeho prvší rozsudok č. k. 7C/132/2016-101 zo dňa 11.01.2018 bol uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 19Co/63/2018-139 zo dňa 17.01.2019 zrušený a vec bola vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Súd prvej inštancie po doplnení dokazovania a citujúc ust. § 151a; § 151b ods. 1; § 151c ods. 1, 2; § 151d ods. 3; § 151e ods. 1, 2; § 151j ods. 1; § 151k ods. 1; § 451 ods. 1, 2; § 454 a § 456 Občianskeho zákonníka; § 15 ods. 1 z. č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení zmien a doplnkov skonštatoval, že žalobca sa v predmetnom konaní domáha voči žalovanému vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 4.307,86 eur, pričom tunajší súd rozsudkom zo dňa 11.01.2018 žalobu žalobcu zamietol pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného. Na základe odvolania žalobcu Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 17.01.2019 zrušil rozsudok tunajšieho súdu a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Tunajší súd ako súd prvej inštancie pri opätovnom rozhodovaní o žalobe žalobcu je v zmysle § 391 ods. 2 CSP viazaný právnym názorom, ktorý vo svojom rozhodnutí zo dňa 17.01.2019 uviedol odvolací súd (odsek 5. odôvodnenia). Odvolací súd vo svojom rozhodnutí vytkol súdu prvého stupňa, že bez náležitého zistenia rozhodujúcich skutočností vyvodil predčasný záver o nedostatku pasívnej legitímácie na strane žalovaného a uložil mu zaoberať sa existenciou zákonného a zmluvného záložného práva vzťahujúceho sa k predmetnému bytu s tým, či z výťažku dražby bytu mal byť uhradený aj dlh na nedoplatkoch za jeho užívanie.

4. V ďalšom poukazujúc na ust. § 151a, § 151b ods. 1 OZ, ako aj s poukazom na rozsudok NS ČR z 09.06.2015, sp. zn. 29Odo/563/2003 uviedol, že právna úprava obsiahnutá v uvedených ustanoveniach Občianskeho zákonníka je všeobecná a používa sa vtedy, ak osobitný predpis určité otázky, týkajúce sa záložného práva neupravuje. Úloha záložného práva je umožniť, aby veriteľ uspokojil svoju pohľadávku z predmetu zálohu, ak táto nebude riadne a včas splnená. Uhradzovacia funkcia znamená možnosť záložného práva vykonať a uspokojiť dlh zo zálohu. Záložné právo je právom subsidiárnym a akcesorickým, čo znamená, že ide o podporný zdroj uspokojenia pohľadávky záložného veriteľa a pod akcesorickým právom záložného práva je treba rozumieť najmä to, že vzniká len vtedy, ak platne vznikla aj pohľadávka, na zabezpečenie ktorej má slúžiť. Pod zriadením záložného práva treba rozumieť takú právnu skutočnosť, ktorej existencia je podmienkou vzniku záložného práva. Samotné zriadenie záložného práva má obligačný charakter, na rozdiel od vzniku záložného práva, ktorý má vecno - právne dôsledky. Občiansky zákonník v § 151b ods. 1 upravuje spôsoby zriadenia záložného práva. V zmysle uvedené k zriadeniu záložného práva môže dôjsť právnym úkonom alebo na základe inej právnej skutočnosti. Základnou právnou skutočnosťou jeho vzniku je písomná zmluva o jeho zriadení, na vznik ktorého však je potrebné, aby došlo k jeho zápisu do príslušného registra záložných práv (§ 151e ods. 1 OZ). Ak predmetom zálohy je nehnuteľnosť, byt a nebytový priestor, vzniká záložné právo podľa ods. 2 uvedeného ustanovenia OZ zápisom v katastrí nehnuteľností, ak osobitný zákon neustanovuje inak.

5. Prvoinštančný súd ďalej uviedol, že nemal k dispozícii písomnú záložnú zmluvu, ani rozhodnutie Správy katastra o zápise zmluvného záložného práva, preto nemohol presne stanoviť deň jeho zriadenia ani vzniku. Z listu vlastníctva však zistil, že na základe Zmluvy o zriadení záložného práva bolo zriadené zmluvné záložné právo na zabezpečenie pohľadávky žalovaného, a to k bytu č. 7, v tom čase vo vlastníctve N. Q., ktoré bolo do katastra zapísané pod D

6. S poukazom na § 151b ods. 1 OZ ďalším dôvodom záložného práva je jeho vznik zo zákona, a to aj v zmysle § 15 z. č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. Záložné právo k bytu tak vzniká spoločenstvu vlastníkov, prípadne vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, a to pre prípad úkonov týkajúcich sa domu, bytu alebo nebytového priestoru v dome, ak úkon urobil sám vlastník. K otázke zákonného záložného práva v zmysle § 15 citovaného zákona, rozhodovacia činnosť súdov nie je jednotná. Prvoinštančný súd sa priklonil k názoru, podľa ktorého záložné právo vzniká až existenciou pohľadávky, ktorú zákonné záložné právo zabezpečuje. Ide o právo akcesorické, ktoré vzniká len vtedy,

ak platne vznikne aj pohľadávka, na zabezpečenie ktorej má slúžiť (poukázal na rozsudok NS ČR z 09.06.2005, sp. zn. 28Odo/563/2003). Z akcesorickej povahy záložného práva vyplýva, že záložné právo nemôže vzniknúť skôr ako samotný záväzok, ktorý má zabezpečovať. Platne teda nemôže vzniknúť záložné právo k neexistujúcej pohľadávke. Na podporu uvedeného záveru poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6MCdo/8/2010 z 27.07.2011 a na uznesenie NS SR sp. zn. 6Sžrk/1/2017 zo dňa 18.10.2018, z ktorého vyplýva, že existencia záložného práva podľa § 15 z. č. 182/1993 Z.z. je podmienená vznikom pohľadávky. Z vyššie uvedeného rozhodnutia tiež vyplýva, že poradie záložných práv sa zásadne spravuje časom ich vzniku. V rozhodnutí bol vyslovený názor, že zákonné záložné právo nevzniká účinnosťou zákona, ale až právnou skutočnosťou, ktorú zákon predpokladá, a teda v prípade uvedenom v § 15 ods. 1 bytového zákona v podstate až vznikom reálnej pohľadávky. Prvoinštančný súd s poukazom na uvedené závery rozhodnutí NS SR a na článok 2 ods. 2 CSP v záujme právnej istoty rozhodol v súlade s rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR ako najvyššej súdnej autority, lebo nevidel dôvod na odklon od uvedeného právneho názoru.

7. Prvoinštančný súd tak dospel k záveru, že zmluvné záložné právo žalovaného k predmetnému bytu bolo zriadené a súčasne vzniklo v roku 2005. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že Zmluvu o zriadení záložného práva žalovaný uzatvoril ešte s N. Q. ako vlastníkom bytu, od ktorého W. a I. Y. predmetný byt nadobudli na základe kúpnej zmluvy, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený pod V XXXX/XXXX. Z takto zisteného skutkového stavu je možné dospieť k záveru, že žalovaný poskytol W. a I. Y. ako kupujúcim úver na kúpu predmetného bytu, pričom tento úver zabezpečil zmluvou o zriadení záložného práva, ktorú uzavrel s N. Q. ako predávajúcim a záložcom. Keďže v zmysle § 5 ods. 2 zákona č. 182/1993 Z.z. prílohou kúpnej zmluvy bolo aj potvrdenie správcu, že vlastníkom bytu nemá žiadne nedoplatky na úhradách za plnenia spojené s užívaním bytu a na tvorbe fondu prevádzky, údržby a opráv, je možné konštatovať, že v čase vzniku zmluvného záložného práva žalovaného W. a I. Y. nemali žiadne nedoplatky na byte. Tieto im ako vlastníkom bytu museli vzniknúť až následne, pričom z vykonaného dokazovania nebolo možné špecifikovať obdobie ich vzniku. Jednoznačne však tieto nedoplatky na byte vznikli až po zriadení a vzniku zmluvného záložného práva žalovaného. Z uvedeného súd prvej inštancie uzatvára, že zmluvné záložné právo žalovaného vzniklo skôr ako zákonné záložné právo podľa § 15 zákona č. 182/1993 Z.z., keďže pohľadávka ostatných vlastníkov bytov zabezpečená zákonným záložným právom vznikla jednoznačne neskôr, ako vzniklo zmluvné záložné právo žalovaného. Zároveň ako uviedol odvolací súd vo svojom rozhodnutí, pre poradie zákonného záložného práva nie je rozhodujúci čas jeho záznamu do katastra nehnuteľností, ktorý plní len evidenčnú funkciu pred dátumom jeho vzniku zo zákona. Rovnako tak Najvyšší súd SR vo vyššie citovanom uznesení konštatoval, že poradie záložných práv sa zásadne spravuje časom ich vzniku. Keďže zmluvné záložné právo žalovaného vzniklo skôr, ako zákonné záložné právo podľa § 15 zákona č. 182/1993 Z.z. mal žalovaný pri výkone záložného práva dobrovoľnou dražbou dňa 26.08.2014 postavenie prednostného záložného veriteľa a teda z výťažku dražby bytu (po odrátaní nákladov dražby a odmeny dražobníka) mala byť uspokojená prednostne pohľadávka žalovaného. A až v prípade, ak by po uspokojení pohľadávky žalovaného zostala nespotrebovaná časť z výťažku dražby bytu, mohla byť táto použitá na uspokojenie nároku ostatných vlastníkov bytu ako oprávnených zo zákonného záložného práva.

8. Vzhľadom na vyššie uvedené bolo súdom prvej inštancie opätovne konštatované, že žaloba žalobcu je nedôvodná pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného. Zároveň zdôraznil, že žaloba žalobcu voči žalovanému o vydanie bezdôvodného obohatenia je nedôvodná bez ohľadu na skutočnosť, či prednostným záložným právom v čase vykonanie dobrovoľnej dražby bytu bolo zmluvné záložné právo žalovaného alebo zákonné záložné právo v zmysle § 15 ods. 1 z. č. 182/1993 Z.z.

9. V napadnutom rozsudku bol vyslovený názor, že žalovaný sa na úkor žalobcu bezdôvodne neobohatil v zmysle § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka. Tým, že žalobca správcovi spoločnosti SPRAVBYT, s.r.o. zaplatil nedoplatok pôvodných vlastníkov bytu vo výške 4.304,86 eur, sa žalovaný nijako neobohatil na úkor žalobcu, keďže z uvedeného plnenia žalobcu spoločnosti SPRAVBYT, s.r.o. nemal žiaden prospech. Medzi žalobcom a žalovaným nevznikol žiaden záväzkovo-právny vzťah z titulu bezdôvodného obohatenia, na základe ktorého by žalobca v zmysle § 451 a nasl. Občianskeho zákonníka bol nositeľom hmotného práva na vydanie bezdôvodného obohatenia a žalovaný nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, ktorá zodpovedá právu, ktorého sa žalobca domáha. Osobou povinnou na vydanie bezdôvodného obohatenia sú W. a I. Y., za ktorých žalobca plnil dlh spojený s poskytovaním

služieb vlastníkom bytu. Bezdôvodné obohatenie mohlo v zmysle § 454 Občianskeho zákonníka vzniknúť len im, nie žalovanému.

10. Ak by súd prvej inštancie pripustil, že zákonné záložné právo podľa § 15 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z. bolo prednostným záložným právom, tak ani v tom prípade nedošlo k vzniku záväzkového vzťahu medzi žalobcom a žalovaným z titulu bezdôvodného obohatenia. V zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z. zákonné záložné právo k bytu č. X vzniklo v prospech ostatných vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Pri výkone zmluvného záložného práva žalovaného dobrovoľnou dražbou, by v prípade prednostného zákonného záložného práva, bol z výťažku dražby bytu (po odpočítaní nákladov dražby a odmeny dražobníka) prednostne uhradený dlh na nedoplatkoch za jeho užívanie pôvodných vlastníkov W. a I. Y. vo výške 4.307,86 eur, keďže na zabezpečenie tejto pohľadávky vzniklo zákonné záložné právo v prospech ostatných vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Keďže celý výťažok z dražby (po odpočítaní nákladov dražby a odmeny dražobníka) bol vyplatený žalovanému, došlo by na strane žalovaného k bezdôvodnému obohateniu plnením bez právneho dôvodu podľa § 451 ods. 2 Občianskeho zákonníka, avšak tento by sa bezdôvodne obohatil nie na úkor žalobcu ale na úkor oprávnených zo zákonného záložného práva, t.j. ostatných vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Preto súd žalobu žalobcu pre nedostatok pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného v celom rozsahu zamietol ako nedôvodnú.

11. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 396 ods. 3 CSP. Konštatoval, že žalovaný bol v konaní úspešný v celom rozsahu, preto súd prvej inštancie postupom podľa § 262 ods. 1 a § 396 ods. 3 CSP aplikujúc ustanovenie § 255 ods. 2 CSP priznal žalovanému voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %. O samotnej výške týchto trov konania bude v súlade s § 262 ods. 2 CSP rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozhodnutia, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

12. Proti uvedenému rozsudku v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie žalobca. Vytýkal súdu prvej inštancie, že tento dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, preto odvolanie odšvodoval v zmysle § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP. Vyslovil svoj nesúhlas so záverom súdu prvej inštancie, že záložné právo žalovanej banky vzniklo skôr, ako zákonné záložné právo v prospech vlastníkov bytov a nebytových priestorov na byte č. X. Zotrval na tom, že zákonné záložné právo vzniklo priamo zo zákona a má prednosť pred zmluvným právom. Pre vznik zákonného záložného práva nie je potrebný zápis v katastri nehnuteľností, a ak nie je zápis alebo je neskôr ako zmluvné záložné právo, má zmluvné záložné právo prednosť pred zákonným záložným právom. Zotrval na svojom písomnom vyjadrení zo dňa 05.04.2017, ku ktorému predložil aj rozhodnutia súdov v obdobných veciach ako aj príspevok z Bulletinu slovenskej advokácie 1-2/2008. Zákonné záložné právo nie je potrebné registrovať a má prednosť pred zmluvným záložným právom. Na podporu tvrdení poukázal aj na rozsudok Okresného súdu Bratislava I. zo dňa 08.04.2013 sp. zn. 32Cb/223/2010 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave zo dňa 28.01.2015 sp. zn. 3Cob/233/2013. K odôvodneniu rozsudku súdu prvej inštancie v bode 41 a 43 uviedol, že žalovaný nenamietal, aby suma nedoplatku vznikla neskôr po dražbe. Uvedený nedoplatok vznikol bývalým vlastníkom pred konaním dobrovoľnej dražby, a teda daná pohľadávka vlastníkov vznikla pred výkonom samotného zmluvného záložného práva. Tiež poukázal na § 151na ods. 1 OZ s tým, že žalovaný si nesplnil tam uvedenú povinnosť písomne oboznámiť o začatí výkonu záložného práva na byte č. X, na X. podlaží bytového domu v H., vchod XX, súp. č. XXXX prednostného záložného veriteľa - spoločenstvo vlastníkov bytov alebo správcu. Teda ani samotná banka nerešpektovala zákon. Tiež poukázal na to, že žalobca ako vydražiteľ na dobrovoľnej dražbe dňa 26.08.2014 nadobudol byt, nebol poučený o záväzkoch voči spoločenstvu vlastníkov bytov a nebytových priestorov, preto tieto záväzky nemohol nadobudnúť a nemohli naňho prejsť. Namietal záver súdu prvej inštancie o zamietnutí žaloby z nedostatku pasívnej legitímácie na strane žalovaného. Vyslovil svoj nesúhlas s tvrdením súdu o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie na strane žalovaného, ktorý sa podľa tvrdenia súdu nemal obohatiť na úkor žalobcu, keď žalobca plnil spoločnosti SPRAVBYT s.r.o. Žalovaný porušil svoju povinnosť v zmysle § 151na ods. 1 OZ. Vlastníci bytov by si prihlásili svoju pohľadávku, ktorú by ku dňu konania dobrovoľnej dražby vyčíslili. Túto povinnosť si nesplnila ani dražobná spoločnosť, ktorú však žalobca nežaluje, lebo táto učinila rozvrh a po odpočítaní odmeny zvyšok ceny dosiahnutej vydražením poukázala žalovanej banke. Žalovaná banka sa tým, že nerešpektovala zákon bezdôvodne obohatila na úkor žalobcu. Navrhol preto napadnutý rozsudok zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť a priznať žalobcovi náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

13. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný tak, že s napadnutým rozsudkom sa v celom rozsahu stotožňuje a považuje ho za správny. Súd v ňom riadne a úplne zistil skutkový stav a správne aplikoval príslušné právne predpisy. Rozsudok spĺňa podmienky podľa § 220 ods. 2 CSP, jeho písomné vyhotovenie je ako celok zreteľné, jasné a zrozumiteľné, tiež prehľadne štruktúrované, obsahujúce podmienky v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia. Poprel tvrdenie odvolateľa, že prvoinštančný súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. V zmysle § 151k ods. 1 OZ je pre uspokojenie pohľadávky záložného veriteľa kľúčové poradie zápisu záložného práva a nie jeho vznik. Zákonné záložné právo vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome k bytu pôvodne vlastnícky patriace W. a I. Y. vzniklo až momentom vzniku pohľadávky z dôvodu, že títo nevykonávali úhrady spojené s užívaním bytu. Teda osobami, ktoré sa na úkor žalobcu bezdôvodne obohatili sú pôvodní vlastníci bytu, teda W. a I. Y., za ktorých žalobca plnil dlh. Žalovaný nemá v tomto konaní pasívnu vecnú legitímáciu. Ak by v čase prevodu alebo prechodu nehnuteľnosti zákonné záložné právo existovalo, prešlo by na nadobúdateľa ako záložcu vo forme vecného práva. Prechod alebo prevod vlastníckeho práva nezakladá sukcesiu obligačno - právnych vzťahov a dlh pôvodného vlastníka zostáva vždy dlhom pôvodného vlastníka. Je nesprávnym domnievať sa, že záväzky pôvodných vlastníkov voči ostatným vlastníkom bytov zaniknú už samotným prevodom ich nehnuteľností a že by prešli na vydražiteľa. Tomu svedčia aj viaceré súdne rozhodnutia Krajských súdov tak v Bratislave, sp. zn. 6Co/74/2016, ako aj v Trnave, sp. zn. 6Co/759/2014. Žalobca sa nesprávne domnieva, že záložné právo vzniknuté ex lege automaticky získava aj absolútnu prioritu, lebo je to v rozpore aj s ust. § 151k ods. 1 OZ, podľa ktorého prednostné postavenie záložného veriteľa získa ten, koho záložné právo je v katastri registrované ako prvé. Skutočnosť vzniku či zriadenia záložného práva je v tomto ohľade irelevantná. S poukazom na akcesorickú povahu záložného práva, čo znamená, že záložné právo nemôže vzniknúť skôr ako samotný záväzok, ktorý má zabezpečovať, preto nemôže platne vzniknúť záložné právo k neexistujúcej pohľadávke. Ust. § 15 ods. 1 z. č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov vyslovene ustanovovalo, že predmetom záložného práva sú pohľadávky „vzniknuté ku“ t.j. záložné právo nemôže vzniknúť skôr, ako vznikne pohľadávka zabezpečovaná zákonným záložným právom. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 6M Cdo/8/2010 z 27.07.2011. Teda záložné zákonné právo podľa § 15 ods. 1 citovaného zákona nemá absolútnu prednosť pred inými zmluvnými záložnými právami. K tvrdeniu odvolateľa, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci uviedol, že vklad jeho záložného práva bol povolený katastrálnym odborom Okresného úradu H. pod č. D.. Ak teda žalobca plnil nedoplatok pôvodných vlastníkov na úhradu za plnenie spojené s užívaním bytu vo výške 4.307,86 eur dňa 11.03.2015 úhradou SPRAVBYT-u s.r.o., v zmysle § 454 OZ má právo požadovať vydanie bezdôvodného obohatenia od toho, za koho plnil, nie od toho, komu plnil. Žalobca si bol plne vedomý, že neplní svoj vlastný dlh, ale dlh za pôvodných vlastníkov. Žalobca už bol neúspešný v konaní Okresného súdu Bardejov, keď rozsudkom zo dňa 12.05.2016 č. k. 1C/297/2015-57 bola jeho žaloba zamietnutá, v ktorom rozsudku bolo konštatované, že osobou povinnou na vydanie bezdôvodného obohatenia sú W. a I. Y., za ktorých žalobca dlh plnil. V predmetnom konaní si žalobca uplatnil túto pohľadávku voči žalovanému s tvrdením, že prijatím výťažku z dražby, z ktorého mal byť uspokojený správca bytového domu SPRAVBYT s.r.o., prednostne z titulu zákonného záložného práva sa žalovaný ako zmluvný záložný veriteľ bezdôvodne obohatil. K uvedenému žalovaný uviedol, že jeho záložné právo bolo zavkladované v roku 2005 (č. D.) a zákonné záložné právo v prospech ostatných vlastníkov bytov a nebytových priestorov bolo do katastra nehnuteľností zapísané po 9 rokoch (č. Z406/2014). Aj keď ide o zákonné záložné právo vznikajúce ex lege, nemôže platne vzniknúť skôr, ako pohľadávka, ktorú zabezpečuje v súlade s § 15 ods. 1 ZoVB. Posúdenie okamihu vzniku zmluvného a záložného zákonného práva k dotknutým nehnuteľnostiam je vo vzťahu k prejednávanej veci bez právneho významu. Prvoinštančný súd správne ustálil, že žalobca je síce nositeľom tvrdeného hmotného práva vyplývajúceho z predložených listinných dôkazov, avšak žaloba smeruje proti osobe, ktorá nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti vyplývajúcej z ust. § 454 OZ, t.j. žalovaný nie je osobou povinnou na vydanie bezdôvodného obohatenia, ale takýmito osobami povinnými na vydanie bezdôvodného obohatenia sú W. a I. Y., za ktorých žalobca plnil dlh. Žalovaný preto navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť a priznať mu voči žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania.

14. K replike žalovaného k odvolaniu žalobcu sa žalobca vyjadril tak, že považuje svoj nárok za dôvodný, žalovaný porušil pri výkone záložného práva ust. § 151na ods. 1 OZ, preto zotrval na svojom odvolaní, navrhol žalobe vyhovieť a priznať mu nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

15. Ďalšie podania strán sporu do spisu predložené neboli.

16. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie

mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia ústneho pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove dňa 07.07.2020 a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

17. Na zabezpečenie pohľadávok vzniknutých z právnych úkonov týkajúcich sa domu, spoločných častí domu, spoločných zariadení domu a príslušenstva, a na zabezpečenie pohľadávok vzniknutých z právnych úkonov týkajúcich sa bytu alebo nebytového priestoru v dome, v ktorej urobil vlastníak bytu alebo nebytového priestoru v dome, vzniká zo zákona k bytu alebo k nebytovému priestoru v dome záložné právo v prospech spoločenstva; ak sa spoločenstvo nezriaďuje, vzniká zo zákona záložné právo v prospech ostatných vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Vznik a zánik záložného práva sa zapisuje do Katastra nehnuteľností (§ 15 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z. zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov). Záložné právo sa zriaďuje písomnou zmluvou, schválenou dohodou dedičov o vyporiadanie dedičstva, rozhodnutím súdu alebo správneho orgánu alebo zákonom (§ 151b ods. 1 prvá veta zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník). Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať. Bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaní plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaní z nepoctivých zdrojov (§ 451 ods. 1, 2 OZ). Bezdôvodne sa obohatil aj ten, za koho sa plnilo, čo podľa práva mal plniť sám (§ 454 OZ). Predmet bezdôvodného obohatenia sa musí vydať tomu, na úkor koho sa získal (§ 456 prvá veta OZ). Na vznik záložného práva sa vyžaduje jeho registrácia v Notárskom centrálnom registri záložných práv (ďalej len „register záložných práv“), zriadenom podľa osobitného zákona, ak tento zákon alebo osobitný zákon neustanovuje inak. Záložné právo k nehnuteľnostiam, bytom a nebytovým priestorom vzniká zápisom v Katastri nehnuteľností, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Záložné právo, ktoré sa zapisuje do Katastra nehnuteľností podľa ods. 2, alebo ktoré vzniká registráciou v osobitnom registri podľa ods. 3 (ďalej len „registrácia v osobitnom registri“), nepodlieha registrácii v registri záložných práv podľa tohto zákona (§ 151e ods. 1, 2, 4 OZ). Ak vzniklo na zálohu viac záložných práv, na uspokojenie je rozhodujúce poradie ich registrácie v registri záložných práv počítané odo dňa ich najskoršej registrácie alebo odo dňa ich registrácie v osobitnom registri (§ 151k ods. 1 OZ).

18. Odvolací súd sa plne stotožnil s rozhodnutím súdu prvej inštancie, keďže jeho argumentácia bola vecne správna, objektívna, presvedčivá, právny názor, ktorý vyslovil v napadnutom rozsudku podporil rozhodnutiami vyšších súdnych autorít. Podľa názoru odvolacieho súdu všetky odvolacie námietky boli zodpovedané už v odôvodnení napadnutého rozsudku a podľa názoru odvolacieho súdu správne súd prvej inštancie sa náležite vyporiadal aj s príslušnou právnou kvalifikáciou, preto vo veci aj správne rozhodol. Odvolací súd postupom podľa § 387 ods. 2 CSP sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Obmedzuje sa preto len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a len na zdôraznenie správnosti, ako aj k odvolacím dôvodom uvádza nasledovné.

19. Aj podľa názoru odvolacieho súdu bezdôvodné obohatenie nemohlo vzniknúť vo vzťahu k nároku žalobcu na strane žalovaného. Tak, ako správne súd prvej inštancie konštatoval, žalobca uhradil SPRAVBYT-u s.r.o. pohľadávku vo výške 4.307,86 eur za pôvodných vlastníkov predmetného bytu, a to W. a I. Y.. Pasívne vecne legitimovaným preto v danom spore nemohol byť žalovaný.

20. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie je toho názoru, že záložné právo môže existovať len v nerozlučnej spätosti s pohľadávkou, ktorá je súčasťou hlavného primárneho záväzkového vzťahu medzi dlžníkom a veriteľom. Akcesorická povaha záložného práva vyplýva aj z toho, že ak by pohľadávka nevznikla, v takomto prípade by nemohlo vzniknúť ani záložné právo. Uvedené názory boli prezentované v odbornej literatúre (Vojčík, P. a kolektív; Občiansky zákonník. Stručný komentár. Bratislava, Iura Edition, spol. s.r.o. 2010, str. 419, Svoboda, J. a kolektív: Občiansky zákonník, Komentár a súvisiace predpisy. Bratislava, Eurounion spol. s.r.o. 2005, str. 269). Z uvedenej odbornej literatúry vyplýva názor, že už k existujúcej platnej pohľadávkou možno záložným právom zabezpečiť aj pohľadávku, ktorá vznikne až v budúcnosti, ale výkon záložného práva závisí na skutočnom vzniku budúcej pohľadávky. V opačnom prípade, t.j. ak predpokladaná pohľadávka nevznikne, záložné právo, vzhľadom na jeho akcesorickú povahu taktiež nevznikne. Veľmi prísny výklad akcesority záložného práva bol konštatovaný aj v rozhodnutí NS ČR sp. zn. 29Cdo/4340/2011 z 26.08.2014. S týmito právnymi názormi sa stotožnila aj redakčná rada Katastrálneho bulletinu, rezortného periodika Úradu geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky, ktoré bolo zverejnené aj v Katastrálnom bulletinu č. 2/2012. Ak teda odvolateľ

poukazuje na Bulletin Slovenskej advokácie 1-2/2008, vzhľadom na vývoj právneho názoru na danú vec odvolací súd poukazuje na citovaný Katastrálny bulletin č. 2/2012.

21. K otázke poradia zákonného záložného práva a s ňou spojenou otázkou prednosti zákonného záložného práva s poukazom na § 151k ods. 1 OZ, ktorý rieši poradie len zmluvných záložných práv, ktoré sa zapisujú do príslušných registrov odvolací súd poukazuje na pôvodnú právnu úpravu § 15 ods. 3 bytového zákona, účinnú do 10.10.1999, ktorá uprednostňovala pohľadávky vlastníkov bytov a nebytových priestorov vzniknutých z neplnenia povinností uvedených v § 10 ods. 1 a § 11 ods. 2 pri rozvrhovaní pojednávaní pred ostatnými pohľadávkami. Zákonom č. 252/1999 Z.z. o bankách, ktorým sa novelizoval aj bytový zákon, došlo k vypusteniu časti predmetného ustanovenia, ktorým sa uprednostňovalo uspokojenie pohľadávok vzniknutých z neplnenia povinností podľa bytového zákona pred ostatnými pohľadávkami. Touto zmenou došlo k zrovnoprávneniu všetkých pohľadávok a zákonné záložné právo stratilo svoj prednostný charakter. Aj podľa stanoviska MS SR sp. zn. 37.047/2013-110 zo dňa 23.07.2013 je bez pochyb, že napriek tomu, že ide o záložné právo vznikajúce zo zákona, pre riešenie otázky priority na uspokojenie pohľadávky, resp. pohľadávok, ktorých uspokojenie takéto záložné právo zabezpečuje, nebude rozhodujúci ich vznik, ale priorita na uspokojenie sa bude riadiť časom jeho zápisu (záznamu) v katastri. Ust. § 151k OZ v tomto ohľade nepripúšťa inú možnosť. Ak totiž na zálohu vzniklo viac záložných práv, na ich uspokojenie je rozhodujúce poradie jej registrácie v Registri záložných práv. Napriek tomu, že niektoré spoločenstvá sa domnievajú, že tým, že záložné právo vzniká ex lege, získajú tým vždy absolútnu prioritu, a teda postavenie prednostného záložného veriteľa, no nie je to tak, keďže takéto prednostné postavenie získa len ten, koho záložné právo je v katastri registrované ako prvé.

22. Zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie jednoznačne vyplýva, že záložné právo žalovaného bolo do katastra nehnuteľnosti zapísané v roku 2005 pod č. D. ako v poradí prvé, a preto ide o prednostné záložné právo. Záložné právo zákonné v prospech vlastníkov bytov v zmysle § 15 ods. 1 z. č. 182/1993 Z.z. bolo zapísané až v roku 2014 pod Z406/2014. Správne preto súd prvej inštancie vyhodnotil, že záložné právo žalovaného bolo ako prvé, a tým prednostné záložné právo. Vzhľadom na vyššie uvedené ani zákonné záložné právo v prospech vlastníkov bytov v zmysle § 15 ods. 1 z. č. 182/1993 Z.z. nie je prednostným záložným právom tak, ako to nesprávne vníma žalobca, lebo nezabezpečovalo pohľadávku, ktorá by vznikla skôr ako záložné právo žalovaného registrované v roku 2005.

23. Aj podľa názoru odvolacieho súdu preto žalovaný nie je pasívne legitimovaným na vydanie bezdôvodného obohatenia uplatneného žalobcom vo výške 4.307,86 eur s príslušenstvom. Žalobca totiž uvedenú sumu vyplatil SPRAVBYT-u s.r.o. na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, v ktorom sa nachádza byt č. 7, na 1. poschodí, vlastnícky patriacim pôvodne W. a I. Y., ktorí nezaplatili svoj dlh spojený s užívaním uvedeného bytu a poskytovaním služieb ako vlastníci tohto bytu. V tejto súvislosti odvolací súd ešte uvádza, že z obsahu spisu vyplýva, že na predmetnom byte bolo zriadených pred rokom 2014, kedy vznikla pohľadávka manželov Y. vo výške 4.307,86 eur, záložné práva zmluvné, ako aj exekučné v počte XX, preto pri cene získanej vydražením predmetného bytu vo výške 23.920 eur nemohli byť uspokojené všetky záložné práva.

23. Keďže žalobca v odvolaní namietal aj nesprávne právne posúdenie veci, odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený stav, dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny, t.j. náležitý právny predpis alebo, ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. O nesprávne právne posúdenie veci súdom prvej inštancie v predmetnom konaní však nejde. Súd prvej inštancie správne aplikoval príslušné právne predpisy na zistený skutkový stav. V prejednávanej veci k nesprávnemu právnemu posúdeniu súdom prvej inštancie nedošlo.

24. Odvolací súd ešte dodáva, že Ústavný súd SR v zhode s rozhodovacou praxou Európskeho súdu pre ľudské práva stabilne judikuje, že povinnosťou súdu odôvodniť svoje rozhodnutie neznamená automaticky povinnosť poskytnúť podrobnú odpoveď na každý nastolený argument. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované zákonné právo strany sporu na

spravodlivý proces (pozri sp. zn. II. ÚS/44/03, III. ÚS/209/04, III. ÚS/191/2013). Rozsah povinnosti odôvodniť súdne rozhodnutie sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí byť analyzované s ohľadom na okolnosti každého prípadu (viď uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/163/2015 zo dňa 17.04.2016).

25. Odvolací súd tak dospel k záveru, že v danom prípade súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanovisko strán sporu, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávany prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ktoré náležite vysvetlil. Z hľadiska logiky a argumentačnej súdržnosti nebolo možné odôvodneniu napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie vytknúť nedostatky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí súčasne aj právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (viď rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS/252/04) a rovnako neznamená ani to, aby strana sporu bola pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkou a právnymi názormi (viď rozhodnutie ÚS SR sp. zn. I. ÚS/50/04).

26. Odvolací súd preto rozhodnutie súdu prvej inštancie v celom rozsahu ako vecne správne postupom podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil, a to aj čo sa týka správneho výroku o trovách konania, ktoré bolo potrebné iba upresniť, že o výške trov konania bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením v zmysle ust. § 262 ods. 2 CSP.

27. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté postupom podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalovanému bola priznaná plná náhrada trov odvolacieho konania proti neúspešnému žalobcovi. O výške náhrady trov odvolacieho konania bude rozhodnuté podľa § 262 ods. 2 CSP samostatným uznesením súdu prvej inštancie, ktoré vydá súdny úradník.

28. Takáto formulácia výroku o náhrade trov konania zodpovedá požiadavke zákona, čo vyplýva aj z uznesenia NS SR z 23.03.2017, sp. zn. 6Cdo/222/2016.

29. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Poučenie o dovolaní: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 Civilného sporového poriadku, v ďalšom texte už len „CSP“)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 Ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP).